

Dosar nr. 1346/2019

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA a VIII-a CONTENCIOS ADMINISTRATIV și FISCAL

Sentința nr. 236
Ședința publică din data de 6 iunie 2019

Curtea constituită din:
Judecător: Victor Hortolomei
Grefier: Mihaela Grigore

Pe rol fiind acțiunea formulată de către reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității** în contradictoriu cu pârâtul **Vârlan Costache**, având ca obiect constatarea calității de colaborator al Securității.

La apelul nominal făcut în ședință publică răspunde reclamantul, reprezentat prin consilier juridic care depune delegație la dosar, lipsă fiind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se face referatul cauzei de grefierul de ședință care învederează că la data de 03.06.2019, prin serviciul registratură, pârâtul a depus la dosar note scrise, solicitând judecata în lipsa sa, față de imposibilitate medicală de prezentare, precum și înscrise doveditoare în acest sens, după care:

Curtea pune în discuție competența generală, materială și teritorială.

Reprezentantul reclamantului arată că această instanță este competentă.

Procedând la verificarea competenței în temeiul art. 131 din Codul de procedură civilă, Curtea constată că este competentă general, material și teritorial în soluționarea acțiunii, având în vedere obiectul ei și dispozițiile art. 11 alin. 1 din OUG nr. 24/2008 coroborate cu cele ale art. 10 alin. 1 teza a II-a și alin. 3 din Legea nr. 554/2004.

Curtea acordă părții prezente, cuvântul asupra probelor.

Reprezentantul reclamantului solicită încuviințarea probei cu înscrisurile de la dosar.

Curtea, în baza dispozițiilor art. 258 alin. 1 Cod de procedură civilă, încuviințează ambelor părți, proba cu înscrisurile depuse la dosar.

Nefiind alte cereri de formulat sau probe de administrat, Curtea, în baza art. 244 alin. 1 din Codul de procedură civilă, declară cercetarea procesului încheiată și acordă cuvântul în dezbateri.

Reprezentantul reclamantului solicită constatarea calității pârâtului de colaborator al Securității, susținând că sunt îndeplinite în cauză condițiile prevăzute de art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza a II-a din OUG nr. 24/2008, întrucât informațiile furnizate de pârât au vizat îngădirea dreptului la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și dreptul la libertatea cuvântului, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

CURTEA

Deliberând asupra acțiunii în contencios administrativ de față, constată următoarele:

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București-Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal la 06.03.2019, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat să se aprecieze asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul **Vârlan Costache**, născut la data de 05.05.1952, în localitatea Drăgușeni, județul Galați, fiul lui Ilie și Valeria, domiciliat în localitatea județul Galați.

În motivare, reclamantul a învederat că în cauză sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza a II-a din OUG nr. 24/2008, sens în care a prezentat următoarele aspecte:

Așa cum rezultă și din cuprinsul notei de constatare nr. DI/I/1589/13.11.2018, domnul **VÂRLAN COSTACHE** a fost recrutat în calitate de informator pentru încadrarea informativă a persoanelor din comuna Drăgușeni, jud. Galați. A întocmit și semnat olograf un angajament, din cuprinsul căruia a rezultat că a preluat numele conspirativ „Ion Lăcătuș”.

În concluzie, solicită să se aprecieze asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul VÂRLAN COSTACHE, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reținute în nota de constatare nr. DI/I/1589/13.11.2018. Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informații, trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Se reține astfel, nota informativă care se regăsește în dosarul nr. R 237776 în vol. 2, fila 5, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „Ion Lăcătuș”, referitoare la comentariile negative la adresa conducerii de partid și de stat, respectiv la comparații între condițiile de trai din România comunistă și Occident, astfel: „în urma sarcinilor trasate, sursa vă informează despre numitul C.G., locuitor al satului Fundeanu, că este fără ocupație și când conducerea C.A.P. merge să-l anunțe la lucru, acesta face afirmații negative, manifestându-se nemulțumit de conducerea C.A.P. și conducerea superioară de Partid, spunând că el trebuie să primească produse fără să muncească și că-i mai bine în capitalism” (dosarul nr. R 237776, vol. 2, f. 5).

Față de conținutul acestui document, precizează că Securitatea monitoriza cu atenție orice comentariu negativ la adresa conducerii regimului comunist, cunoscut fiind faptul că acesta urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică și socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viață ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului.

Este de notorietate faptul că asemenea comentarii privind conducerea de partid și de stat erau complet interzise de regimul comunist, iar persoanele semnalate intrau în atenția organelor de Securitate.

Mai mult, comparațiile dintre condițiile de trai din Europa capitalistă și cele din România comunistă au constituit pentru organele de Securitate, întotdeauna, motive de deschidere a unor dosare de urmărire informativă. Este cunoscut faptul că propaganda oficială a partidului pune accent pe superioritatea regimului comunist în detrimentul celui capitalist, considerat exploatare, în consecință asemenea comentarii se referă la atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În legătură cu această primă condiție, se observă că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b) duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al securității, persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau și mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice.

Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică.

În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cei denunțați și în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist.

O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale.

Pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Și această condiție este asigurată deoarece nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior, nu rămâneau fără urmări.

Pârâțul nu putea să cunoască în momentul redactării notelor informative dacă Securitatea avea sau nu cunoștință de situațiile pe care pârâțul urma să le denunțe. Atât timp cât pârâțul nu a luat în calcul și ipoteza în care Securitatea nu ar fi cunoscut situația denunțată, rezultă că pârâțul

nu a menajat interesele persoanei denunțate, nu a avut o atitudine precaută și nici de protejare a celui denunțat.

Prin urmare, nesocotind interesele celui denunțat, pârâtul a vizat îngrădirea dreptului la viață privată în privința celui denunțat, atât timp cât a acceptat că persoana denunțată putea să facă obiectul unor investigații suplimentare ale Securității, ca rezultat al denunțului său.

Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delatțiunile sale, se pot lua măsuri de urmărire și verificare și prin urmare, a vizat această consecință.

În concluzie, informațiile furnizate de domnul Vârlan Costache au vizat îngrădirea dreptului la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și dreptul la libertatea cuvântului, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept, reclamantul a invocat art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedire, reclamantul a depus la dosar înscrisuri (filele 8-41).

Acțiunea este scutită de plata taxei de timbru, conform art. 11 din OUG nr. 24/2008.

Pârâtul nu a formulat întâmpinare, deși era obligatorie în cauză.

Curtea, față de dispozițiile art.255 și 258 NCPC, a încuviințat la solicitarea părții reclamante administrarea probei cu înscrisurile atașate la dosar, apreciind proba a fi admisibilă potrivit legii și de natură a duce la soluționarea cauzei.

Curtea de Apel București s-a constatat legal sesizată și competentă material să soluționeze prezenta cauză, date fiind prevederile art. 96 noul Cod de procedură civilă, precum și ale OUG nr. 24/2008.

Examinând actele și lucrările cauzei, Curtea apreciază cererea formulată ca fiind întemeiată, pentru următoarele considerente:

Mai întâi, Curtea consideră necesar a efectua câteva **aprecieri cu caracter general**, de natură să pună în lumină rațiunea adoptării legislației privind accesul la propriu dosar și deconspirarea Securității, precum și consecințele hotărârilor judecătorești pronunțate în urma parcurgerii procedurilor prevăzute de OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.nr.293/2008.

În acest sens, trebuie observat că în preambulul OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, se relevă că „în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale”.

Din analiza preambulului și a prevederilor OUG 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, rezultă, fără echivoc, că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care, în prezent, candidează pentru sau după caz, ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situații de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind, *per se*, o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității. Totodată, reglementarea în discuție contribuie la o mai bună înțelegere a prezentului și la o proiectare adecvată a viitorului societății românești.

În esență, sub aspectul care interesează în cauză, OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate, sau au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ, prin consemnarea publică – publicarea în Monitorul Oficial al României Partea

III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.NSAS, în temeiul art.12 alin.1 din ordonanță, a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art.3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței judecătorești investite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau după caz, colaborator al Securității, nu este acela de a stabili vinovații sau de a le comensura, de a aplica pedepse și de a le individualiza, instanța nerealizând o justiție retributivă, ci de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului CNSAS și eventual, a altor probe, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite atât prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996 privind demantelarea fostelor regimuri comuniste, cât și prin jurisprudența CEDO, ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Pe fondul cauzei, din examinarea actelor și lucrărilor dosarului, Curtea reține că pârâtul Vârlan Costache era la data promovării acțiunii, membru al Consiliului Local al comunei Drăgușeni, județul Galați, calitate în raport de care, conform prevederilor art. 3 lit g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) a efectuat verificări din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător sau colaborator al Securității în privința pârâtului.

Așa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatate nr. DI/I/1589/13.11.2018, precum și din înscrisurile atașate la dosar, pârâtul Vârlan Costache a fost contactat de organele de securitate și recrutat ca „să ajut în mod organizat și conspirat și să aduc la cunoștință despre persoanele care încearcă să facă discuții negative la adresa regimului sau late fapte de natură să prejudicieze avutul obștesc”.

În acest sens, a semnat un Angajament față de organele de securitate, prin care se confirmă preluarea numelui conspirativ „Ion Lăcătuș”.

În realizarea scopului pentru care a fost recrutat, pârâtul Vârlan Costache a furnizat organelor de securitate mai multe note informative, printre care și cel indicat în cuprinsul cererii introductive.

Art.2 lit.b din OUG nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin legea nr.293/2008, definește colaboratorul Securității ca fiind „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relații verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din analiza acestor prevederi, efectuată în concordanță cu Decizia Curții Constituționale nr.672/2012, rezultă, fără echivoc, că unei persoane îi este constatată calitatea de colaborator al Securității dacă îndeplinește, în mod cumulativ, următoarele trei condiții: 1) – să furnizeze informații, precum note și rapoarte scrise, către lucrătorii Securității; 2) – prin acele informații să se denunțe activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist; 3) – furnizarea informațiilor să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, interpretările gramaticală, logico-sistematică și teleologică ale prevederilor art.2, lit.b din OUG nr.24/2008, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor Securității, ca activitatea acesteia să fi adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost de natură, aptă să le aducă atingere.

În speță, *prima condiție* este evident îndeplinită, pârâtul Vârlan Costache furnizând lucrătorilor Securității mai multe note informative, printre care și cea expusă în cuprinsul cererii introductive.

Referitor la *cea de-a doua condiție*, Curtea relevă faptul că, așa cum se arată și în preambulul OUG nr.24/2008, regimul totalitar comunist a fost unul care a acționat „împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale”.

Prin urmare, exercitarea liberă de către cetățeni a drepturilor lor fundamentale, cu depășirea limitelor impuse de ideologia și propaganda comunistă, dar cu respectarea legii, a principiilor fundamentale ale dreptului și a bunelor moravuri, a făcut parte, în perioada de referință, din categoria activităților sau atitudinilor potrivnice regimului totalitar comunist.

În mod special, erau apreciate ca fiind deosebit de periculoase pentru regimul comunist acele atitudini sau manifestări care relevau, în afara ideologiei sau doctrinei oficiale, dreptul la exprimare liberă și libertatea opiniilor, pentru combaterea cărora erau utilizate orice tip de mijloace, chiar dacă ele aduceau atingere și altor drepturi fundamentale precum dreptul la viață privată.

Rezultă, deci, indubitabil, că informând lucrătorii Securității, cu privire la faptul „numitul C.G., locuitor al satului Fundeanu, că *este fără ocupație* și când conducerea C.A.P. merge să-l anunțe la lucru, **acesta face afirmații negative, manifestându-se nemulțumit de conducerea C.A.P. și conducerea superioară de Partid**”, spunând că el trebuie să primească produse fără să muncească și **că-i mai bine în capitalism**”, pârâtul Vârlan Costache era convins că a denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În consecință, este îndeplinită și cea de-a doua condiție prevăzută de art.2 lit.b din OUG nr.24/2008.

În ceea ce privește cea de-a treia condiție (furnizarea informațiilor să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului), având în vedere că furnizarea informațiilor indicate anterior era de natură să determine urmărirea și intimidarea persoanelor la care se refereau, inclusiv stocarea de date personale ale acestora pe o perioadă lungă de timp, date care privesc domenii intime ale activității, orientării ori convingerii acestor persoane, domenii în care orice imixtiune a publicului sau autorităților constituie, în orice societate civilizată, o depășire ilicită a barierelor naturale ale sinelui, iar prin acestea, îngrădirea dreptului la libertatea de exprimare prevăzut de art.28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art.19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, precum și a dreptului la viață privată prevăzut de art.17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, instanța constată că este cert îndeplinită.

Pârâtul Vârlan Costache – prin memoriul depus pentru termen la dosar - nu contestă că a întocmit notele informative anexate la dosar și nici semnarea angajamentului cu Securitatea, dar susține, pe de o parte, că acestea erau vremurile și că nu au relevanța cerută de legiuitor pentru că nu au atras consecințe negative.

Curtea precizează însă, că art.2 lit.b din OUG nr.24/2008 are în vedere atitudinile și activitățile potrivnice regimului totalitar comunist, respectiv cele apreciate ca atare de către acest regim, întrucât caracterul abuziv al acestuia s-a manifestat, în principal, tocmai prin considerarea ca potrivnice și combaterea anumitor acțiuni firești într-o societate normală, democratică.

Or, referitor la informația furnizată de pârât cu privire la afirmația unei persoane în sensul manifestării nemulțumirii prin neprezentarea la muncă, aceasta nu poate fi apreciată ca reliefând o simplă nemulțumire, ci ca una cu potențial de transformare într-o atitudine de protest, este de notorietate politica represivă a regimului comunist față de orice formă de protest (inclusiv în cazul protestelor prin încetarea muncii sau neprezentarea la locul de muncă, precum s-a întâmplat în august 1977 la minele din Valea Jiului, în noiembrie 1986 la întreprinderi din Cluj - Napoca, în februarie 1987 pe platforma Nicolina din Iași, în noiembrie 1987 la mai multe întreprinderi din Brașov, etc.) sau utilizarea abuzivă a mijloacelor penale ori administrative chiar și împotriva celor care, în mod justificat, nu se prezentau la locul de muncă ori nu dețineau un astfel de loc în cadrul organizat de regimul totalitar.

De asemenea, informațiile referitoare la simpatia pentru capitalism, în condițiile în care ideologia regimului comunist era incompatibilă cu această formă de orânduire socială, privesc o atitudine potrivnică regimului comunist, iar denunțarea acestei simpatii îndreptățește reținerea calității de colaborator al Securității.

Totodată, Curtea observă că interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică ale prevederilor legale anterior indicate, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fi adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost de natură, aptă să le aducă atingere, cerință îndeplinită în cauză, după cum s-a demonstrat anterior.

Pe cale de consecință, pentru considerentele expuse anterior, în temeiul art.11 rap. la art.2 lit.b din OUG nr.24/2008, se va admite acțiunea și se va constata calitatea de colaborator al securității în privința pârâtului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite acțiunea formulată de către reclamantul **Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității**, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sectorul 3, în contradictoriu cu pârâtul **Vârlan Costache**, cu domiciliul în în localitatea județul Galați.

Constată calitatea de colaborator al Securității în privința pârâtului **VÂRLAN COSTACHE**.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Recursul se depune la Curtea de Apel București – Secția a-VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal.

Pronunțarea se face prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței, conform art. 396 alin. 2 din Codul de procedură civilă.

**Judecător
Hortolomei Victor**

**Grefier
Grigore Mihaela**

20 MAR. 2024

ROMÂNIA

**CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI
SECȚIA**

Prezenta conține în dosarul nr. 1346/2/2019

se legalizează

S-a anulat chitanța/foaia de vârsământ Nr.

..... în sumă de lei

GREIER ȘEF

Definitiv la 1009 2019

